

Da początku XIV wieku Dobrodzień musiał być dość dużą osadą, skoro w 1311 roku istniał w niej kościół parafialny. Można więc przypuszczać, że w tym czasie na naszej ziemi powstała też pierwsza szkółka parafialna. Wtedy bowiem nadal obowiązywało zarządzenie papieża Leona IV z 853 roku o obowiązku zakładania szkół we wszystkich parafiach.

Pierwsza udokumentowana informacja o istnieniu katolickiej szkoły w Dobrodzieniu pochodzi z roku 1679. W sprawozdaniach powizytacyjnych wymienia się nazwiska nauczycieli, którzy kolejno przez następne dziesięciolecia prowadzili tę szkołę. Niektórzy z nich pełnili w miejscowym kościele również funkcję organisty. Nowa szkoła została zbudowana w 1758 roku. Na mocy rozporządzenia króla pruskiego Fryderyka od roku 1765 wprowadzony został obowiązek znajomości przez nauczycieli na Górnym Śląsku zarówno języka polskiego jak i niemieckiego. Nową szkołę na podmurówce wraz z mieszkaniem dla nauczyciela oddano do użytku w 1766 roku. Do szkoły w Dobrodzieniu uczęszczały również dzieci z okolicznych wiosek. W 1803 roku szkoła liczyła 158 uczniów. Ze względu na trudne warunki lokalne Komisja Szkolna z Wrocławia poleciła władzom miasta powiększyć szkołę i zatrudnić drugiego nauczyciela. Nowa szkoła została zbudowana w 1815 roku wraz z mieszkaniem dla rektora. W 1811 roku wszystkie okoliczne wioski, z wyjątkiem Rzędowic miały własne szkółki. W tym czasie w Dobrodzieniu istniała tylko szkoła trzyklasowa, w której dzieci uczyły się podstawowych zasad pisowni i rachunków. Jedynie zamożni mieszczanie posyłali swoje dzieci do odległych miast w celu dalszego kształcenia. Niektórzy już w XVI wieku studiowali w Akademii Krakowskiej. Kronikarz wymienia m.in. Macieja - syna Światosława z Dobrodzienia, notariusza i osobistego sekretarza archidjaka krakowskiego Derśława z Bożymów. Jego podpisy widnieją na dokumentach uniwersyteckich. Dzieci ubogich mieszczan mogły natomiast liczyć na otrzymanie stypendium z fundacji utworzonych w tym celu.

Otwarcie nowej murowanej szkoły przy ulicy O-polskiej nastąpiło w 1836 roku. Naukę w tej szkole pobierało 346 uczniów, w tym 12 dzieci ewangelickich. W okresie wiosny i lata frekwencja w szkole była niska, zwłaszcza dzieci z Rzędowic w tym czasie do szkoły nie uczęszczały ze względu na prace w polu. W 1844 roku mieszkańcy Rzędowic zbudowali własną szkołę i wystąpili z miejskiego związku szkolnego. W rok później do programu szkolnego zostały wprowadzone zajęcia praktyczne i wychowanie fizyczne. Wyniki przeprowadzanych wizytacji były pomyślne zarówno pod względem nauczania jak i dyscypliny. Zastrzeżenia budziły zbyt niskie płace nauczycieli w dobrodzieńskiej szkole. Był to jeden z głównych powodów częstych zmian na tym stanowisku. W 1874 roku liczba dzieci uczęszczających do szkoły wynosiła już 424, w związku z czym utworzono dodatkową V klasę, a w późniejszym czasie dwie IV oraz V klasy.

Paweł Mrozek

Zarys rozwoju oświaty na Ziemi Dobrodzieńskiej na przestrzeni stuleci

Szkoła katolicka w Dobrodzieniu z 1836 roku

Szkoła ewangelicka w Dobrodzieniu z 1841 roku

Szkoła w Rzędowicach – 1844 r.

Szkoła w Rzędowicach – 1908 r.

Szkoła katolicka w Dobrodzieniu z 1909 roku

W Dobrodzieniu były czynne jeszcze dwie szkoły - żydowska, uruchomiona w 1830 i ewangelicka, którą założono w 1841 roku. Na skutek zmniejszającej się liczby ludności żydowskiej w latach dwudziestych XX wieku zawiesiła swą działalność szkoła żydowska, a nieliczne dzieci żydowskie kontynuowały naukę w szkole katolickiej i ewangelickiej.

W roku 1909 została wybudowana nowa szkoła katolicka, która pomieściła wszystkie klasy. W 1917 roku było w niej już 10 oddziałów, a od 1930 działały 4 klasy wyższe. W tym roku pracowało w niej 16 nauczycieli, którzy uczyli łącznie 556 uczniów, w tym 11 - wyznania ewangelickiego i 1 ucznia wyznania mojżeszowego. W roku 1928 oddano do użytku bardzo dobrze wyposażoną salę gimnastyczną zbudowaną przy szkole katolickiej.

Ponadto w roku 1928 została otwarta w Dobrodzieniu Szkoła Rolnicza, która początkowo mieściła się w katolickim domu parafialnym, a następnie zajęła własny budynek wraz z internatem wzniesiony przez władze powiatowe. Oprócz przedmiotów zawodowych w szkole odbywały się zajęcia z muzyki, matematyki i gimnastyki. Szkoła udzielała również fachowych porad miejscowym rolnikom. W końcu 1929 roku uruchomiono obok klasy męskiej także klasę żeńską.

Zajęcia lekcyjne w szkole katolickiej trwały do jesieni 1944 roku. W latach trzydziestych uczniowie pobierali naukę w 4 klasach szkoły podstawowej oraz 6 klasach szkoły średniej. Na dalsze dwa lata nauki absolwenci tej szkoły wyjeżdżali najczęściej do Kluczborka, Lublińca albo Opola. Kiedy w budynku szkoły urządzono niemiecki szpital polowy uczniowie mieli zorganizowane zajęcia w pomieszczeniach hotelu w rynku miasta. W wyniku ostrzału artyleryjskiego budynek szkoły został częściowo zniszczony. Dnia 21 stycznia 1945 roku do miasta wkroczyły wojska radzieckie. Dobrodzień znalazł się w granicach Polski. W kwietniu 1945 roku pod rządami administracji polskiej rozpoczął się nowy rozdział w rozwoju oświaty na Ziemi Dobrodzieńskiej.

O rozwoju szkolnictwa na naszym terenie pisali m.in.:

A. Weltzel „Geschichte der Stadt und Herrschaft Guttentag” Ratibor 1882.

J. Ginda „Historia szkolnictwa w Dobrodzieniu w latach 1679 - 1909, Echo Dobrodzienia, 1984.

J. Ginda „Szkolnictwo w Dobrodzieniu w latach 1945 -1965” Echo Dobrodzienia, 1987.